

2. Європейська правда. Зелене відновлення: на яких принципах буде базуватися відбудова України. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/09/14/7146700/>.
3. Центр екологічних ініціатив «Екодія». Зелене повоєнне відновлення України. URL: <http://surl.li/grxbi>.
4. SaveDnipro. Зелена відбудова України: позиція громадськості. URL: <http://surl.li/grxbk>.

Abstract. The importance of green restoration at the local level is explored. It has been established that for communities to ensure the green recovery of Ukraine is to use the best available practices and technologies that will make communities strong and capable.

Keywords: green recovery, local development, community, war, recovery.

УДК 331.45-047.23

СУТНІСТЬ СУЧАСНОГО ТЕРМІНА «БЕЗПЕКА ПРАЦІ»

Менюк М. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
e-mail: mykolay.meniuk0210@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. У статті проаналізовано дефініцію «безпека праці». Узагальнено напрямки досліджень провідних науковців та визначено підходи до розуміння поняття «безпека праці».

Ключові слова: безпека праці, охорона праці, трудове право.

Відповідно до Конституції України статті 43 «Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. Використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється» [2, с. 141].

На сьогодні, на жаль, у Конституції України законодавець не використовує термін «безпека праці», але він закріплений й активно вживається у положеннях європейських та міжнародних стандартів, зокрема у Конвенції Міжнародної організації Праці від 06.06.1995 р. [3, с.1456-1464].

Термін «безпека праці» зафіксовано у Законі України «Про охорону праці», у Законі України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці №155, 1981 року про безпеку і гігієну праці та виробниче середовище» та низці підзаконних актах у сфері забезпечення права на безпечні і здорові умови праці [4; 5; 6].

На думку науковця С. Волошиної, «норми про безпеку праці спрямовані передусім на забезпечення безпечних умов праці, під якими варто розуміти умови праці, за яких вплив на працівників шкідливих та (або) небезпечних виробничих факторів виключений чи рівні їхнього впливу не перевищують установлених нормативів [1, с. 48–51].

Кандидатки юридичних наук Ю. Баранюк та Н. Хуторян розглянули дефініцію «безпека праці» у правовому контексті, даючи їй таке визначення «безпека праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-

технічних, санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на створення безпечних для здоров'я працівників умов праці» [8, с. 211]. Запропоноване науковцями визначення збігається із визначенням поняття «охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я й працездатності людини в процесі праці» відповідно до чинного Закону України «Про охорону праці».

Вищезазначені поняття визначаються через системи певних заходів, проте мета цих заходів має різницю. У понятті «безпека праці» конкретизовано, що система заходів спрямована на створення безпечних для здоров'я працівників умов праці, а у дефініції охорони праці система заходів спрямована на збереження здоров'я й працездатності людини в процесі праці.

Отже, можна зробити висновок, що поняття «безпека праці» та «охорона праці» відрізняються одне від одного метою призначення та відповідно до цього й комплексом заходів.

Науковець В. Прокопенко вважає, що безпека праці є одним із головних елементів ціннісної основи трудового права – галузевим принципом безпеки праці [7].

На нашу думку, основною ознакою дефініції «безпека праці» є високий ступінь захищеності працівника у виробничому середовищі, що дозволить знизити небезпеку на виробництві або усунути її.

Список використаних джерел:

1. Волошина С.М. Поняття безпеки й гігієни праці. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія Право, 2015. Вип. 35. Ч. 1. Т. 2. С. 48-51.
2. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р. № 254к/96 -ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
3. Про безпеку та гігієну праці на шахтах : Конвенція Міжнародної Організації Праці від 06.06.1995 р. №176 // МОП. Конвенції та рекомендації. 1965-1999. – Женева : Міжнар. бюро праці, 2001. Т.2. С.1456-1464.
4. Про затвердження Гігієнічної класифікації по показникам шкідливості й небезпечності факторів виробничої середовища, складності, напруженості трудового процесу : наказ М-ва охорони здоров'я України від 27.12.2001 №528 . Охорона праці. №4-6.
5. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 №2694-ХІІ. Відом. Верхов. Ради України. 1992. №49. Ст.112.
6. Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці №155 1981 року про безпеку і гігієну праці та виробниче середовище : Закон України від 14.10.1992 №2694-ХІІ. Відом. Верхов. Ради України. 2012. №23. Ст.233.
7. Прокопенко В.І. Трудове право України : підручник. Х. : Консум, 2000. 480 с.
8. Юридична енциклопедія / [за ред. Ю.С. Шемшученка]. – К.: Українська енциклопедія. 1998. Т.1. 672 с., с. 211.

Abstract. The article analyzes the definition of «occupational safety». Research directions of leading scientists are summarized and approaches to understanding the concept of «occupational safety» are defined.

Keywords: labor safety, labor protection, labor law.